

116

۱۰۰۰
۹۹
نام

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

کیفیت و صلاحیت نیروی آموزشی
در سنگپور و کره جنوبی

نویسندگان:

مهدی سعیدی

میلاد سرناری

حسین عباس زاده مقدم

انتشارات نسیم حیات

سرشناسه : سعیدی، مهدی، ۱۳۷۵-

عنوان و نام پدیدآور

کیفیت و صلاحیت نیروی آموزشی در سنگاپور و کره جنوبی / نویسندگان:

مهدی سعیدی، میلاد سرکاری، حسین عباس زاده مقدم

موضوع : قم: نسیم حیات، ۱۳۹۸.

مشخصات نشر

۱۰۵:ص ۱۴/۵ و ۲۱/۵ س.م.

مشخصات ظاهری

ISBN 978-600-440-289-7 و پال: ۲۲۰۰۰۰

بها،

فپا:

وضعیت فهرست نویسی

تربیت معلم -- سنگاپور

موضوع

Teachers -- Training of -- Singapore

موضوع

تربیت معلم -- کره جنوبی

موضوع

Teachers -- Training of -- Korea (South)

موضوع

سرکاری، میلاد، ۱۳۷۵ -

شناسنامه افزوده

عباس زاده مقدم، حسین، ۱۳۷۶ -

شناسنامه

LB ۲۱۲۶/س ۷ ۱۳۹۸

رده بندی کنگره

۳۷۰/۷۱۱.۹۵۴

رده بندی دیویی

۵۶۴۷۸۴

شماره کتابشناسی ملی

انتشارات نسیم حیات

کیفیت و صلاحیت نیروی آموزشی در سنگاپور و کره جنوبی

نویسندگان: مهدی سعیدی، میلاد سرکاری، حسین عباس زاده مقدم

ناشر: نسیم حیات

چاپ اول ۱۳۹۸ / قطع رقعی / ۱۰۰۰ جلد

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۴۴۰-۲۸۹-۷

قیمت: ۲۲۰۰۰ تومان

مرکز پخش: قم-انتشارات نسیم حیات. تلفن: ۰۲۵-۳۷۷۴۹۷۵۰-۲

تقدیم بہ

ماہر عسکری

www.ketab.ir

فهرست مطالب

۱.....	پیشگفتار
۳.....	مقدمه

فصل اول: آشنایی با آموزش و پرورش تطبیقی

۱۱.....	تعریف آموزش و پرورش تطبیقی
۱۳.....	ضرورت مطالعات تطبیقی در آموزش و پرورش
۱۴.....	اصول عمومی آموزش و پرورش تطبیقی
۱۷.....	اهداف پژوهش های تطبیقی در حوزه آموزش و پرورش
۱۹.....	مسائل و موضوعات مورد بررسی در قلمرو آموزش و پرورش تطبیقی

فصل دوم: روش های تحقیق در آموزش و پرورش تطبیقی

۲۵.....	تحقیق هارولد نوآ
۲۷.....	تحقیق موری توماس
۲۸.....	تحقیق تیزن و آدامز
۲۹.....	تحقیق کمی و کیفی
۲۹.....	تحقیق جرج بردی
۳۱.....	تحقیق هاریسون و مایرز

فصل سوم: تربیت معلم کشورها

۳۵.....	تربیت معلم سنگاپور
۶۱.....	تربیت معلم کره جنوبی
۹۷.....	منابع و مآخذ

پیشگفتار

نگاهی به تاریخ تحول نظام‌های آموزشی جهان به ما نشان می‌دهد که اغلب کشورهای پیشرو در زمینه‌ی آموزش و پرورش از مطالعات تطبیقی استفاده کرده‌اند و از آن به‌عنوان یک رکن اساسی برای طراحی نظام‌های آموزشی نوین خود یاد می‌کنند، همین امر ضرورت انجام این گونه مطالعات و پژوهش‌ها را برای ما آشکار می‌سازد چراکه با مطالعه‌ی تجربیات کشورهای مختلف در زمینه‌ی آموزش و پرورش می‌توان از اتلاف منابع مالی و انسانی و از همه مهم‌تر اتلاف زمان جلوگیری کرد.

در این راستا ما سعی کرده‌ایم مراکز تربیت معلم کشورهای مختلف را مورد بررسی قرار دهیم چراکه هر تغییری در آموزش و پرورش از تغییر در معلمان سرچشمه می‌گیرد و بسیاری از اندیشمندان حوزه آموزش و پرورش تربیت معلم را مهم‌ترین رکن در نظام آموزشی می‌دانند.

انجمن بین‌المللی ارزشیابی پیشرفت تحصیلی (IEA) از مؤسسات پژوهشی معتبر است که با سابقه‌ای بیش از نیم‌قرن و انجام دادن ده‌ها مطالعه جهانی در موضوع‌های مختلف آموزشی و مشارکت کشورها از سراسر جهان گام‌های مؤثری در زمینه‌ی ارتقاء بهبود سطح یادگیری برداشته است. یکی از مهم‌ترین و گسترده‌ترین مطالعات انجام‌شده توسط (IEA) مطالعه بین‌المللی روندهای آموزش ریاضیات و علوم تیمز است که تاکنون بیش از ۶۰ کشور در آن شرکت کرده‌اند.

از آنجا که مطالعه تیمز تصویری نسبتاً جامع و واقعی از عملکرد نظام‌های آموزشی کشورها را در قالب برنامه درسی قصد شده (از دانش آموزان انتظار می‌رود چه چیزهایی را یاد بگیرند)، برنامه درسی اجرا شده (چه کسانی با چه شرایط و امکانات و با چه نوع سازمان‌دهی این آموزش‌ها را ارائه می‌دهند)، برنامه درسی کسب‌شده (دانش آموزان تا چه اندازه آنچه را انتظار می‌رفته است یاد گرفته‌اند؟) در آموزش ریاضیات و علوم پایه چهارم و هشتم به دست می‌دهد، بررسی تحلیلی هر یک از این مؤلفه‌ها می‌تواند سهم عوامل مؤثر بر فایده‌یاددهی - یادگیری دانش آموزان را در مراحل مختلف مشخص کند.

انتشار نتایج و یافته‌های تیمز و پرلز در کشورهای شرکت‌کننده، واکنش‌های متفاوتی را به دنبال داشته است. گستره این واکنش‌ها از حد اطلاع‌یابی صرف تا تلاش برای اصلاحات و ایجاد تحولات بنیادی در نظام‌های آموزشی بوده است.

بر اساس نتایج آزمون تیمز که در جدول زیر آمده است دو کشور سنگاپور و کره جنوبی موفق‌ترین کشورها در این آزمون بوده‌اند بنابراین در این کتاب به بررسی کیفیت و صلاحیت نیروی آموزشی این کشورها پرداخته‌ایم تا به علت عمده موفقیت این دو کشور در عرصه آموزش و پرورش پی ببریم.

رتبه سال	۱۹۹۵	۱۹۹۹	۲۰۰۳	۲۰۰۷	۲۰۱۱	۲۰۱۵
رتبه ۱	سنگاپور	سنگاپور	سنگاپور	نیپون	کره جنوبی	سنگاپور
رتبه ۲	کره جنوبی	کره جنوبی	کره جنوبی	کره جنوبی	سنگاپور	هنگ کنگ
رتبه ۳	ژاپن	نیپون	هنگ کنگ	سنگاپور	نیپون	کره جنوبی

به امید آنکه این کتاب مورد توجه پژوهشگران و اندیشمندان حوزه تعلیم و تربیت

قرار گیرد.

مقدمه

معلمی هنر است ولی برتر از آن تربیت معلم است. تربیت حرفه‌ای معلمان از شناخت حرفه و مخاطبان آغاز می‌شود و به شیوه‌های انتقال مطالب و برقراری ارتباط با دانش آموزان راه می‌یابد و تا خودآموزی، خود ناظری، خود ابزاری، جستجوگری، پیش‌خواهی، نگرش، جرأت تعبیر در خود و موضوعات اساسی دیگر که چارچوب حرفه معلمی را تشکیل می‌دهد، مربوط می‌شود (اکبرزاده، داداشی مقدم، ۱۳۹۵).

نظام‌های تربیت معلم را می‌توان از جمله حساس‌ترین و مهم‌ترین نهادهای تعلیم و تربیت دانست چرا که موفقیت یا عدم موفقیت در تلاش‌های ناظر به ایجاد تحول در نظام‌های آموزشی منوط به توانمندی‌ها و قابلیت‌های حرفه‌ای معلمان که مجریان اصلی برنامه‌ها در محیط‌های واقعی هستند می‌باشد. بی‌دلیل نیست که ژاپنی‌ها می‌گویند صلاحیت نظام آموزشی به‌اندازه‌ی سنجش‌پذیری معلمان آن نظام است. کیفیت هر نظام آموزشی در نهایت به کیفیت معلمان آن جامعه وابسته است. رواقع هیچ کشوری نمی‌تواند از سطح معلمانش فراتر برود. بر اساس این باور همه کشورها درصدد برآمدن تا نظام تربیت معلم خود را پویا نگه‌داشته و جنبه‌های مختلف آن را مورد ارزیابی مستمر قرار دهند. فراز و نشیب‌های تاریخی تربیت معلم نشان می‌دهد که بی‌اعتنایی و بی‌توجهی در مورد معلم ساختارهای اساسی آموزش و پرورش را هر چند که با دقت و مراقبت پیاده شده باشد مورد تهدید قرار می‌دهد (مهر محمدی، ۱۳۷۴).

از دهه ۱۹۶۰ میلادی به بعد، به سبب تحول در مفهوم توسعه، جایگاه معلم و تربیت در توسعه اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی جوامع متحول شده است. مقارن با این دهه و با بروز تحولات اجتماعی و انباشته شدن تجارب و دستاوردهای مختلف از یک‌سو و عرصه نتایج حاصل از پژوهش‌هایی که پیرامون بازدهی اقتصادی، اجتماعی سرمایه‌هایی که صرف تعلیم و تربیت می‌شود از سوی دیگر، مفهوم توسعه را دستخوش تحول کرده است. مفهوم تحول‌یافته، بیش از آنکه صبغه اقتصادی داشته باشد، از صبغه انسانی برخوردار است (مهر محمدی، محمود، ۱۳۷۱).

در واقع توسعه، مفهوم انسانی پیدا کرد. لذا برای دستیابی به هدف‌های توسعه سرمایه‌گذاری‌های جدی صورت گرفت. در ربع آخر قرن بیستم، تلاش‌های جدی در زمینه توجه به افزایش کیفیت نظام‌های آموزشی به عمل آمد. در همین راستا، توصیه‌نامه اجلاس بین‌المللی تعلیم و تربیت، در سال ۱۹۹۶، آموزش و پرورش را به‌عنوان بهترین انتخاب و کلید طلایی برای رویارویی با چالش‌های موجود اجتماعی معرفی کرد. از آنجا که تحول هر آرمانی در آموزش و پرورش در گرو معلم به‌عنوان نیروی انسانی است، در این اجلاس بر تقویت نقش معلم، صلاحیت‌های حرفه‌ای وی، افزایش مهارت‌های حرفه‌ای ایشان بر اساس تغییر بنیادی در شیوه‌های آموزش، ایجاد علاقه به یادگیری در طول عمر، پیوند مهارت در دانش با مهارت در شیوه‌های یاددهی - یادگیری، تسلط بر راهبردهای آموزشی در شرایط متفاوت، سبک‌های یادگیری در دانش آموزان و حوزه‌هایی در این باب، تأکید گردید.

همچنین با اعلام این اصل که هیچ اصلاحی در امور تعلیم و تربیت، نمی‌تواند بدون همکاری و مشارکت معلمان موفق گردد، بر توجه به مشارکت معلمان در تغییرات بنیادی تأکید مضاعف گردید. همچنین، در کتاب "تفکر درباره تحولات آینده آموزش و پرورش" نیز که محصول گردهمایی‌های سال‌های ۱۹۸۰ و ۱۹۸۱ یونسکو است، آمده است: تحول در نقش معلم، موجب شد در برنامه‌های تربیت معلم تغییراتی پدید آید. از جمله اینکه اغلب کشورهای پیشرفته دوره‌های تربیت معلم را طولانی ساختند و برای کارآموزی‌ها بازآموزی‌هایی پیش‌بینی کردند. همگام با این تحولات، منابع دانش و اطلاعات نیز رو به فزونی گذاشت و از این طریق به محتوای برنامه‌های تربیت معلم و کتاب‌های درسی و برنامه‌های آموزشی، مطالب و موضوعات جدیدی افزوده شد؛ اما این تحولات و تغییرات، مشکلات غیرقابل انتظاری به وجود آوردند و موجب شدند، این تفکر شکل بگیرد که برنامه‌های خرد و اصلاحی آموزش و پرورش و در صدر آن‌ها اصلاح و بهسازی تربیت معلمان و مربیان ورزیده و کارآمد باید صورت گیرد. در این راستا تربیت معلم به‌عنوان فرایندی پیوستار، آموزش پیش از خدمت و تربیت حین خدمت

را مورد توجه جدی قرار داد (امراه و حکیم زاده، ۱۳۹۳).

ضرورت ایجاد تغییر در کیفیت‌ها برای استفاده از منابع سرشار و ارزشمند قشر جوان کشور در دانشگاه فرهنگیان به منظور افزایش توان ملی برای پاسخگویی به نیازهای آموزشی و پرورشی در شرایط رقابتی امروز امری اجتناب‌ناپذیر است. این دانشگاه با داشتن امتیازات بالقوه و خاصی که برای آن بر اساس اساسنامه در یک استراتژی راهبردی قابل مشاهده می‌تواند با در نظر گرفتن رسالت خود بهترین متقاضیان و داوطلبان تحصیل در آموزش عالی کشور را جذب و تربیت نماید (کالار^۱، ۲۰۱۰).

از آنجایی که در آموزش و پرورش نقش نیروی انسانی بسیار مهم است و معلم از مهم‌ترین ارکان مؤثر در رشد و توسعه کیفی و محتوایی تعلیم و تربیت به شمار می‌آید این دانشگاه چه از جهت تربیت محققان طراز اول و چه در ارتباط با احتیاجات نیروی انسانی در هر حال باید به عالی‌ترین سطح تخصص در هر رشته تحصیلی منتهی شود این ویژگی تحصیلات عالی در این دانشگاه تا حدودی خط‌مشی برنامه‌ریزی دانشگاهی را مشخص می‌کند به این معنی که در هر رشته از تحصیلات این دوره‌ها در رابطه با هر نوع تخصص محتوای کار مشخص است و نحوه عرضه هر مبحث نیز برحسب آنکه جنبه نظری یا کاربردی موضوع مورد تأکید باشد به تخصص و توان و علاقه استاد مربوطه بستگی دارد. تخصص و علاقه استاد می‌تواند منتهی به ارائه دانش مؤثر به دانش‌جو معلمان این پردیس‌های آموزشی گردد. دانشی که منبع گران‌قدر ملی است و برخلاف منابع کمیاب دیگر قابل جانشینی نیست این دانش در صورتی که در هر رشته دانشگاهی با نظام آموزشی کیفی عرضه شود قابلیت بیشتری خواهد داشت. (مایر^۲، ۲۰۱۳).

لازمه کیفیت، تغییر و نوآوری است. کیفیت در نظام آموزشی، تربیت معلم با نوآوری در ارتباط تنگاتنگ است، باید با آن مانوس و همگرا شد. جایگاه آن در اندیشه باور است نه اندیشه شناور. محصول اندیشه نو و ناب است. خط عزیمت به هدف نوآوری

^۱ Klauer

^۲ Mayer

و تغییر است. بلوغ کاری است. طرح ایده‌های هدفمند با شواهد و دلایل، با ذهن بالغ است. نخواستاری نیست بلکه نوجویی است. با جستن و جستجو به مقصد می‌رسد. به کار بستن مفاهیم جدید است.

تغییر و تحول در کیفیت به معنی قالب‌سازی نیست بلکه قالب شکنی است. در حکم تعمیر نیست بلکه تغییری است برای جلو رفتن. خودباوری است نه دیگر باوری. خلاف آمد عادت، حرکت کردن است. محصول ذهن شاداب است. قضاوت شهودی است. بالاخره نگرش سیستمی و همه‌جانبه به اجزای یک نظام هدفمند و زیر نظام‌ها در حوزه‌های مختلف چون نظام مدیریتی و رهبری، نظام کارکنان، نظام ارتباطات مؤثر، نظام اداری و تقنینی، نظام ارزشیابی، نظام فرهنگی، نظام فناوری‌های نوین و نظام برنامه‌ریزی کوتاه‌مدت و میان‌مدت و بلندمدت است (سیف، ۱۳۹۳).

البته در نوآوری و تغییر کیفیت متعالی شوق زدودن غبار کهنگی اصل است. از صرف وقت افراد برای کارهای تکراری، موازی، نسجیده، غیر مکمل و غیر ضرور باید اجتناب کرد. در کیفیت‌بخشی استفاده از دانش‌ها و تجارب، انسجام درونی، سنجش و ارزیابی پیشرفت‌ها با نگاه واقع‌بینانه به اسناد فرادستی نیز اصل اساسی است (شایمنسکی^۲، ۲۰۱۲).

دانشگاه فرهنگیان رکن رکن تحول و تعالی تربیت معلم کشور که با توجه به اساسنامه خود در اشاعه و وارد کردن تازه‌ترین پدیده‌های علمی و فنی و تکنیکی به نظام آموزش و پرورش کشور می‌تواند موجب بهبود کیفیت فعالیت‌های تخصصی و فنی از طریق نوآوری و روش‌های جدید باشد، در چنین شرایطی است که نوآوری و یافته‌های جدید علمی در حوزه تعلیم و تربیت و روانشناسی به محیط کار نظام‌های آموزشی نفوذ می‌کند و بهبود شرایط و کیفیت فنی و تکنیکی فعالیت‌ها را موجب می‌شود (امینی، نجفی و دولتی، ۱۳۹۵).

^۲ Shymansky

این امر کارشناسان امور آموزشی را بر آن می‌دارد که به‌منظور همگام شدن با تحولات و پیشرفت‌های جدید برای ایجاد تغییرات از طریق شناسایی نوآوری‌ها و روش‌های تازه به جست‌وجو بپردازند. یکی از شیوه‌های پژوهش در این زمینه، انجام دادن مطالعات تطبیقی است. از اهداف اساسی مطالعات تطبیقی ارائه نمونه‌های نوآوری و تأمین مآخذ منابع برای سهولت بخشیدن به مطالعات گسترده‌ای است که هر کشور به سبب کشف نوآوری‌های موردنیاز و گزینش نوآوری مناسب بدان دست می‌زند (ملایی نژاد و ذکاوتی، ۱۳۸۷).

برنامه‌ریزی برای آموزش و تربیت معلمان از مهم‌ترین مسائل یک نظام آموزشی پویا و کارا محسوب می‌گردد. در قرد بیست و یکم از معلم به‌عنوان مدیر یادگیری نام برده می‌شود و او با به‌کارگیری مجموعه‌ای از امکانات مادی و معنوی و توانایی که در خود سراغ دارد می‌کوشد تا با ایجاد فرصت‌های مناسب، به سازمان‌دهی و جهت‌دهی فعالیت‌های یادگیری دانش‌آموزان پرداخته و از این طریق تغییرات مطلوب و مطابق با اهداف تعلیم و تربیت را در آن‌ها ایجاد نماید. پیش‌رو، به‌خوبی دریافته است که تحول در نظام آموزش و پرورش به‌منزله پیش‌نیازی برای پاسخگویی به چالش‌های علمی، صنعتی، فرهنگی، اقتصادی، اجتماعی و اخلاقی و در نهایت دستیابی به توسعه پایدار محسوب می‌گردد. با در نظر گرفتن چنین اولویت‌هایی برای نظام تعلیم و تربیت بهتر می‌توان به نقش و اهمیت تربیت معلمان که پرچم‌دار اصلی این حرکت محسوب می‌گردند، پی برد. تحقق اهداف متعالی تعلیم و تربیت به دست توانای معلمان متخصص، شایسته و صاحب صلاحیت صورت می‌گیرد و از این روست که در نظام‌های آموزشی پیشرو، وسواس و دقت نظر زیادی برای گزینش، آموزش و به‌روزرسانی معلمان از منظر دانش تخصصی و حرفه‌ای صورت می‌گیرد. در آموزش و پرورش به هیچ تحول علمی یا نوآوری مطلوب نمی‌توان دست‌یافت مگر اینکه پیشاپیش در شیوه‌های کاری معلمان، به‌عنوان کارگزاران واقعی، تغییرات متناسب به وجود آید. رمز سلامتی و پالندگی در نظام‌های تعلیم و تربیت را باید در سلامت، رشد و پالندگی معلم جستجو کرد.

بررسی تاریخ تحول نظام‌های آموزشی جهان نشان می‌دهد که جهت تحقق این امر غالب کشورهای پیشرو از مطالعات تطبیقی در زمینه آموزش و پرورش بهره گرفته‌اند و از آن به عنوان شرط لازم برای طراحی نظام‌های آموزشی نوین یاد کرده‌اند و بر ضرورت تداوم چنین مطالعاتی قبل از اقدام به اصلاحات آموزشی یا رفع مشکلات مطروحه در زمینه‌های مختلف تأکید می‌ورزند (قنبری، دیناروند و سلیمانی، ۱۳۹۳).

اگرچه مطالعات تطبیقی در زمینه آموزش و پرورش در کشور ما به علت عدیده پایگاه به حق خود را به عنوان ابزار لازم برای تکامل و توسعه برنامه‌های آموزشی به دست آورده است. ولی باین حال امیدواریم، این گونه مطالعات با توجه و تأکیدی که اخیراً برنام‌ریزان آموزش عالی دارند، بسط و توسعه بیشتری یابد، زیرا آگاهی از تغییرات و اصلاحاتی که در نظام‌های تربیتی کشورهای دیگر رخ داده است و مشکلاتی که آنان برای اصلاح و توسعه آموزش و پرورش خود داشته‌اند و آشنایی از چگونگی روش‌ها و تدابیری که برای حل این مشکلات به کار برده‌اند، می‌تواند ما را در اتخاذ تدابیر لازم در جهت حل و فصل رضایت‌بخش معضلات آموزش و پرورش کشورمان، خصوصاً در زمانی که در اندیشه بنیاد نهادن نظام نوین آموزشی و پرورشی خویش هستیم، یاری دهد (قنبری؛ دیناروند و سلیمانی، ۱۳۹۳).

در مجموع اگر می‌خواهیم فرزندانمان بهترین آموزش و پرورش ممکن را داشته باشند اول باید بهترین افراد را به عنوان معلمان آن‌ها انتخاب نمود و سپس بهترین آموزش و کارآموزی را برای معلمان آن‌ها اجرا نماییم (سهیلی اسمفان و باباشخ دستی، ۱۳۹۴).

به همین منظور، با توجه به اینکه کدام یک از کشورها در زمینه انجام دادن اصلاحات در تربیت معلم پیشرو هستند و در رتبه‌بندی سیستم‌های آموزش از نظر سازمان ملل جزو برترین‌ها هستند و همچنین دانش آموزان آن‌ها در آزمون‌هایی مانند آزمون تیمز، نتایج بسیار خوبی را کسب می‌کنند دو کشور سنگاپور و کره جنوبی برای این مطالعه انتخاب شدند. این کتاب با هدف شناسایی کیفیت و شایستگی‌های نیروی آموزشی این کشورها تألیف شده است؛ که در فصل سوم به طور کامل به آن‌ها خواهیم پرداخت، اما

ابتدا در فصل‌های اول با آموزش و پرورش تطبیقی آشنا می‌شویم و در فصل دوم به روش‌های تحقیق در آموزش و پرورش تطبیقی می‌پردازیم تا مخاطبان این کتاب یک سیمای کلی از این رشته علمی به دست آورند.

www.ketab.ir